

UP. in Ind. St. 9,90. 138. MBH. 3,153. 187. 12873. 12877. 12966. fg. 13607. 6,281. 4290. 13,838. 942. 6974. HARIV. 2149 (neben घ्रीर्वा). 11340. 11415. 13432. R. 3,70,1 (संवर्तक ed. Bomb. 65,1). 6,83,16. MĀRK. P. 47,11. BHĀG. P. 12,4,9. Verz. d. Oxf. H. 49,b,9. Sonne MBH. 3,12967. Wolken HARIV. 2823. 13431. संवर्तकं नाम गणं तोयदानम् 3893. Wind BHĀG. P. 12,4,11. subst. m. (sc. अग्नि) H. 1100 (das höllische Feuer). BHĀG. P. 4,30,45. GRHJAS. 1,11. n. (sc. कूल) Baladeva's Pflugschar H. 225. HARIV. 5035. 5562. pl. so v. a. die höllischen Mächte: इतो ऽपि वडवानलः सः समस्तसंवर्तकैः Spr. (II) 1093. — 2) m. a) Weltende, Untergang der Welt: संवर्तकं कर्तुम् HARIV. 4329. पुङ्खे लोकसंवर्तकोपमम् R. 6,87,6. — b) N. pr. a) eines alten Weisen = संवर्त GĀLĀOP. in Ind. St. 2,76 VĀRĀH. BRH. S. 48,64. — β) eines Schlangendämons MBH. 1,1155 nach der Lesart der ed. Bomb. (वृत्तसंवर्तको). — γ) angeblich = संवर्तकिन् ÇĀBDAR. im ÇKDR. — δ) eines Berges LĪA. 1,553, N. — 3) f. संवर्तिका ein junges (noch zusammengerolltes) Blütenblatt einer Nymphaea AK. 1,2,3,42. H. 1166. — Vgl. संवर्तक.

संवर्तकिन् m. ein N. Baladeva's (nach seiner Pflugschar संवर्तक so genannt) TRIK. 1,1,36.

संवर्तग m. N. pr. eines Sohnes des 3ten Manu Śavarṇa HARIV. 479. संवर्तग die neuere Ausg. und LANGLOIS.

संवर्तन (vom caus. von वर्त् mit सम्) n. Bez. einer best. mythischen Waffe (zusammenrollend, Alles vernichtend) HARIV. 12736 nach der Lesart der neueren Ausg. संवर्त die ältere.

संवर्तम् (von वर्त् mit सम्) absol. aufrollend, umstürzend PAÑĀV. BR. 14,12,7. ÇĀRKH. ÇR. 17,5,6.

संवर्तमरुत्तीय adj. die Weisen Saṃvarta und Marutta betreffend: श्राव्यान् MBH. 1,606; vgl. 14, Adhj. 3. fgg. in den Unterschriften.

संवर्ति f. = संवर्तिका (s. unter संवर्तक) BHAR. zu AK. 1,2,3,42 nach ÇKDR.

संवर्धक scheinbar in einer Inschrift in Journ. of the Am. Or. S. 6, 504, Çl. 13, wo aber ohne Zweifel संवर्धया चक्रिरे (संवर्धयाञ्च) zu lesen ist.

संवर्धन (von 1. वर्ध simpl. und caus. mit सम्) 1) adj. vermehrend, fördernd: तेजसः Spr. (II) 7239. दानसंवर्धना कृते ग्रन्थाः 2758, v. l. — 2) m. N. pr. eines Mannes RĪĠA-TAR. 8,1967. — 3) n. a) das Heranwachsen (eines Kindes) KATHĀS. 93,99. — b) das Grossziehen (eines Kindes) R. 2,111,10 (= क्रीडन Comm. in der ed. Bomb.) = 120,10 GORR. — c) Mittel zum Wachsmachen: केश° ÇĀRKH. SĀMH. 3,11,19. — d) das Gedeihen, Erfolghaben: धर्म° MBH. 1,2432. व्यवसितस्य VIKR. 57,2. अविहृद्धसंवर्धनमीप्सितलम्भानाम् 49,11. — e) das Gedeihmachen, Fördern KĪM. NĪTIS. 13,55. तेनोबलवर्णमेधा° DAÇAK. 60,8.

संवर्धनीय (vom caus. von वर्ध mit सम्) adj. 1) aufzuziehen, gross zu ziehen: दुहित्ता PAÑĀT. 188,19. zu ernähren: भृत्याः KULL. zu M. 3,72. — 2) zu mehren, zu fördern: गुण Spr. (II) 1381.

संवर्मय (von वर्मन् mit सम्), °यति Jmd eine Rüstung, einen Panzer anlegen P. 3,1,25. VOP. 21,17.

संवर्ष (सम्बर्ष geschr.), °यति (संभरणे) gaṇa काण्डादि zu P. 3,1,27.

संवर्षणा LA. 27,2 falsche Conjectur; vgl. Spr. (II) 729.

संवल s. शम्बल. In der Bed. Wegekost auch Spr. (II) 2190. अमम्बल ÇATR. 10,182.

1. संवलन (von वल् mit सम्) n. das Zusammentreffen, Vereinigung, Verbindung MĀLATĪM. 167,5. Verz. d. Oxf. H. 245,a, No. 613. f. आ dass. GĪR. 12,27.

2. संवलन (सम्बलन) fehlerhaft für संवनन.

संवल्वत्स = संवत्रिवत्स partic. perf. act. verhüllend: Finsterniss RV. 5,31,3.

संवल्यै (von 5. वल् mit सम्) m. Niederlassung, Dorf UĠĀVAL. zu UĠĀDIS. 3,114. AK. 2,2,19. TRIK. 3,3,295. H. 961. HALĪ. 2,103.

संवल्यन (wie eben) n. Wohnort, Behausung RV. 9,86,17.

संवल्यु (wie eben) adj. Wohnungsgenossu: देवेषु RV. 8,39,7. संवल्यु इति वो नामधेयम् AV. 7,109,6.

संवल्य (von वल् mit सम्), °यति bekleiden VOP. 21,17.

संवल् (von 1. वल् mit सम्) m. N. eines der sieben Winde MBH. 12, 12407. HARIV. 12787. GOLĀDHJ. BHUVANAK. 1. BRAHMĀNDA-P. beim Schol. zu ÇĀK. 163. N. einer der sieben Zungen des Femers (als masc. l.) COLEBR. Misc. Ess. 4,190.

संवलन (wie eben) n. 1) das Führen, Leiten: रस° SUÇR. 1,250,18. — 2) das an-den-Tag-Legen, Aeussern: गर्व संवलनयोपगम्यम् KUVĀLĀ. 16,a.

संवलित् (wie eben) nom. ag. s. संवलित्त्र und vgl. संवाल्.

संवाच् (सम् + वाच्) f. gemeinsame Rede, colloquium VS. 9,2 (TS. v. l.). So ist wohl auch RV. 4,167,3 zu lesen.

संवाद्य (von वच् mit सम्) n. unter den 64 Künsten Verz. d. Oxf. H. 217,a,16. Comm. zu BHĀG. P. 10,45,86. wohl die Kunst sich zu unterhalten.

संवाटिका f. = प्रङ्गाटक RĪĠAN. im ÇKDR.

संवाद (von वद् mit सम्) m. 1) Unterredung RV. 8,90,4. ÇAT. BR. 3,1,4,10. 9,5,3,16. KĀTJ. ÇR. 8,8,30. 12,2,10. Ind. St. 1,116. Spr. (II) 6628. R. 2,31,1. Verz. d. Kopenh. H. 16,b, No. 33. श्रावयोः BHĀG. 18,70. MBH. 1,324. वृत्तेषु द्विजानामनुकूलताम् R. 3,79,24. ज्ञायन्ते वत मूढानो संवादा अपि तादृशाः KATHĀS. 5,37. BHĀG. P. 2,10,49. 3,33, 36. 7,2,27. 8,24,59. KULL. zu M. 3,26. सः सीतया R. GORR. 1,4,47. SUÇR. 1,31,6. BHĀG. P. 1,4,7. राघवेण R. GORR. 1,4,55. BHĀG. P. 9,6, 10. सीतारावण° R. 3,52 in der Unterschr. Verz. d. Oxf. H. 44,b,19. 24. fgg. BHĀG. P. 1,5 und 16 in den Unterschr. PAÑĀT. 118,25 (°संवादे zu lesen). बध्नात्यार्यप्रीवादे खलसंवादशृङ्खला KATHĀS. 24,210. निषादा- धिय° mit R. 1,3,13 (8 GORR.). Spr. (II) 290, v. l. KATHĀS. 14,86. 61, 320. संवादं कर्तुं Verz. d. Oxf. H. 61,b,7 v. u. त्वया R. 5,34,7. त्वयि 6. सीतया कृतसंवादः (adj.) 13. 49,17. MBH. 6,2979. पञ्चरात्रं पञ्चसंवादम् PAÑĀR. 1,1,34. 2,1,12. — 2) Verabredung: पथासंवादम् KĀTJ. ÇR. 20,8,24. — 3) Uebereinstimmung, Einklang: शशिनः श्रुत्वा भसंवा- दम् VARĀH. BRH. S. 2,23. नादः श्रोत्रसंवादमेति MĀLATĪM. 80,5. KATHĀS. 21,127. 23,11. 14. 35,107. 43,206. 119,104. 123,322. MĀRK. P. 15,42. BHĀG. P. 6,4,31 (Gegens. विवाद). KULL. zu M. 3,87. 8,33. Z. d. d. in. G. 7,299, N. 4. SARVADARÇANAS. 23,1. स° adj. (f. आ) übereinstim- mend KATHĀS. 34,152. ससंवादम् adv. 122,91. — Vgl. प्राण°, व्यास- प्रक°, सः.